

GUILLEM SALA

A CENT TRENTA
PER LA NACIONAL

Barcelona

© Guillem Sala Lorda, 2025

Primera edició: febrer del 2025

© dels mapes de les p. 18 i 130: Òscar Sarramia

© d'aquesta edició: L'Altra Editorial
Gran Via de les Corts Catalanes, 628, àtic 2a
08007 Barcelona
www.laltraeditorial.cat

Revisió: Adriana Plujà
Compost en Dante a L'Altra Editorial
Imprès a Romanyà Valls

ISBN: 979-13-87672-00-3
DIPÒSIT LEGAL: B. 23.714-2024

Qualsevol forma de reproducció, distribució,
comunicació pública o transformació d'aquesta obra
requereix l'autorització prèvia i per escrit de L'Altra.
Tots els drets reservats.

TAULA

1. Gallina vella	9
2. Sopar de gala	19
3. Les quatre senyoretes	37
4. El dolent de la família	65
5. El bronze de Benín	95
6. Expedició punitiva	131
7. L'herència	157
8. Acorralada	195
9. La tomba del gat	227

GALLINA VELLA

La Maria s'ha quedat mirant el telèfon com una tonta. Acaba de parlar amb la Tere. Feia trenta anys que no parlava amb ella.

La Tere de sempre. Es creu el melic del món. No ha preguntat ni com estàs. Que li ha passat una cosa i que la vagi a veure.

Vine tu, si vols!, ha pensat la Maria, però ha dit deixa'm mirar com ho tinc, com si pel telèfon haguessin entrat les olors d'aquell temps. El mateix sentiment d'impotència.

Quan eren joves, la Tere tenia vergonya dels seus peus. Les durícies dels peus eren la marca dels anys descalços, dels anys miserables, d'un passat contra el qual havia jurat venjança. Ella somiava amb un armari ple de sabates de xarol.

No se'n sortirà, pensava la Maria. Se li veu massa el llautó.

Sí que se'n va sortir! Es va casar amb el fill d'un empresari farmacèutic. La Tere, que era filla d'una minyona, volia ser una senyora i es va convertir en una senyora.

Però no ha dit què li ha passat. Una estafa, un desfalc, una inversió ruïnosa. Problemes de rics, que es foti.

Ostres, o potser és un càncer.

La Maria treu el cap per la finestra aviam si passa algú pel seu carrer.

És un carrer escanyat, sense sol. A la paret de l'edifici del davant hi ha una clapa despintada que tot d'un plegat li fa pensar en la silueta d'un gripau o, segons com, d'un samurai. Fixa't tu, aquest coi de clapa despintada: fa una pila d'anys que la veu cada dia i ara, de cop, agafa aquestes formes, i el carrer sembla més estret que de costum, com si tot li vingués de nou...

Hi anirà el cap de setmana. Es comprarà una brusa maca. Hosti, Tere, tan tranquil·la que estava. Coi de Tere, després de tants anys.

Ara tot allò ja no existeix. Ni la font del Perol, ni la garita on els pescadors guardaven les xarxes. Avui en dia hi passa la Nacional II. Però llavors hi havia la casa dels Batlle —que en deien del Pou de Sant Pere— i, en un racó de la finca, una barraca d'una sola estança. Allà vivia la Tere amb la seva mare, que feia de minyona a la casa.

Aquell dia, una flaire de caldo de gallina emanava de la barraca. Una bafarada tèbia i greixosa i el contrapunt agre de l'api. L'olor més bona del món, tot i que per la Maria també era una nosa. El caldo no era per a ella i s'havia d'esforçar per no pensar-hi.

Passava sovint, a casa de la Tere. Caldo de gallina, sardines o pollastre rostit: al final totes les coses bones acabaven desfilant cap a la casa dels senyors.

La Maria ho sabia prou. El problema no era el caldo. Estava dolguda perquè la Tere també havia desfilat

cap a la casa dels senyors. I no calia. O sigui, ella havia d'anar-hi per força —havia plogut i els senyors havien deixat entrar el gos—, però no calia que es posés tan contenta. Just abans de desaparèixer per la porta, amb la bata i la còfia de la seva mare, s'havia girat i havia somrigut amb aquells aires.

La Maria havia tornat a la barraca tota sola, xutant pedres. I com que no tenia res a fer —i com que, a dins, seguia bullint el caldo que li atiava la gana—, havia anat a seure contra la paret de fora. Per allà a terra hi havia les potes de gallina tallades i les va agafar sense cap intenció en particular.

Com aquelles potes de gallina, la Maria estava descar-tada.

Es va entretenir tibant-ne els nervis, uns fils blancs que havies de pessigar tall endins. Quan els tibaves, els dits s'arronsaven com si estiguessin vius.

En algun moment es va posar a cantar sense adonar-se'n. Per cada dit que es movia, ella cantava una nota diferent. Això va durar una estona, fins que es va fixar en una altra cosa. Tornant de l'escola, la Tere s'havia fet un tall al peu i hi havia sang sota el safareig. En algunes concavitats del fang es mantenia fresca.

La Maria va sucari-hi un dit, es va posar una pota de gallina a la falda i va començar a pintar-li una ungla. I va quedar parada: el color de la sang hi anava perfecte.

Es va esforçar perquè quedessin bé, per no sortir de la ratlla. Va recobrir cada ungla amb una capa uniforme. Va treure els grumolls, els filaments i les pedretes. En acabat, va deixar les potes a terra davant seu i se les va mirar.